

BANKA
SLOVENIJE

EVROSISTEM

**Primerjava
stroškov
nekaterih bančnih
storitev za
prebivalstvo –
2021**

Marec 2022

BANKA SLOVENIJE

EVROSISTEM

Naslov: Primerjava stroškov nekaterih bančnih storitev za
prebivalstvo – 2021

Številka: 1

Leto: 2022

Izdajatelj:
Banka Slovenije
Slovenska 35, 1505 Ljubljana, Slovenija
www.bsi.si

Uporaba in objava podatkov ter delov besedila
sta dovoljeni le z navedbo vira.

© Banka Slovenije

Kazalo

1	Primerjava stroškov košaric plačilnih storitev za potrošnike	4
1.1	Spletni pregled nadomestil	4
1.1.1	Osnovni plačilni račun	4
1.1.2	Primerjalnik Zveze potrošnikov Slovenije	6
1.2	Primerjava stroškov košaric plačilnih storitev za potrošnike	7
1.2.1	Košarica plačilnih storitev	7
1.2.2	Dodatne predpostavke in metodologija izračuna stroškov košaric plačilnih storitev	8
1.2.3	Izračuni stroškov košaric plačilnih storitev	8

2	Primerjava stroškov financiranja za prebivalstvo	10
----------	---	-----------

1 Primerjava stroškov košaric plačilnih storitev za potrošnike

1.1 Spletni pregled nadomestil

Brezplačen spletni pregled nadomestil za potrošnike smo dolžni zagotavljati v skladu z *Zakonom o plačilnih storitvah, storitvah izdajanja elektronskega denarja in plačilnih sistemih* (v nadaljevanju zakon), ki v slovensko zakonodajo prenaša *Direktivo o primerljivosti nadomestil, povezanih s plačilnimi računi, zamenjavi plačilnih računov in dostopu do osnovnih plačilnih računov* (v nadaljevanju: evropska direktiva). Cilj izboljšane preglednosti nadomestil je evropskim potrošnikom na podlagi primerjave ponudb različnih ponudnikov plačilnih storitev iz različnih držav članic olajšati izbiro.

Od decembra 2020 objavljamo nadomestila za pakete storitev (v nadaljevanju: paketi), in sicer za reprezentativne storitve, vezane na plačilni račun. Objavljeni paketi poleg vodenja računa za mesečno nadomestilo vključujejo še vsaj debetno kartico, vezano na ta račun. Spletni pregled nadomestil poleg paketov z obsežnim naborom vnaprej določenih storitev tako zajema tudi »standardne« račune, ki za mesečno nadomestilo vključujejo le minimalen nabor storitev. Za vsak paket potrošnikom zagotavljamo informacije o višini mesečnega nadomestila za paket, obsegu vanj vključenih storitev, ločeno pa tudi o nadomestilih za storitve, ki niso vključene v paket.

Pakete objavljamo na enoten in standardiziran način, ker je tako za potrošnike primerjava enostavna.

Za informacije o dodatnih bančnih storitvah, vezanih na plačilni račun, potrošnikom zagotavljamo še spletne povezave do objavljenih cenikov bank in hranilnic. Na ta način tudi potrošnikom s specifičnimi plačilnimi potrebami omogočamo najti informacije o nadomestilih na enem mestu ter jim s tem olajšamo primerjavo nadomestil.

Z namenom zagotavljanja celovite preglednosti nadomestil za potrošnike, s spletnimi povezavami do cenikov dodatno zagotavljamo tudi pregled nadomestil za plačilne storitve, ki jih opravljajo nebančni ponudniki (plačilne institucije in družbe za izdajo elektronskega denarja).

1.1.1 Osnovni plačilni račun

Spletni pregled nadomestil vključuje tudi osnovni plačilni račun, dostop do katerega morajo v skladu z zakonom zagotavljati vse slovenske banke in hranilnice, ki vodijo plačilne račune potrošnikov.

Za odprtje in dostop do osnovnega plačilnega računa velja po zakonu prepoved razlikovanja. Potrošnika, ki zakonito prebiva v Evropski uniji in zaprosi za odprtje osnovnega plačilnega računa ali do njega dostopa, banka oziroma hranilnica ne sme razlikovati zlasti ne na podlagi državljanstva, prebivališča, spola, rase, barve kože, etničnega ali družbenega porekla, genetskih značilnosti, jezika, vere ali prepričanja, političnega ali drugega mnenja, pripadnosti narodni skupnosti, narodni manjšini iz druge države, premoženja, rojstva, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti.

Cilj je zagotoviti dostop do osnovnega plačilnega računa in finančno vključenost, predvsem ranljivim skupinam potrošnikov. Zato so pogoji za dostop do osnovnega plačilnega računa in njegove značilnosti zakonsko opredeljeni.

Zakon med drugim določa nabor storitev, ki jih zajema osnovni plačilni račun, in sicer:

1. storitve, ki so potrebne za odprtje, vodenje in zaprtje plačilnega računa;
2. storitve, ki omogočajo polog sredstev na plačilni račun;
3. storitve, ki omogočajo dvig gotovine s plačilnega računa v Evropski uniji na bančnem okencu ali bankomatih med obratovalnim časom banke ali izven njega;
4. izvrševanje domačih in čezmejnih direktnih obremenitev;
5. izvrševanje domačih in čezmejnih plačilnih transakcij s plačilno kartico, vključno z internetnimi plačili;
6. izvrševanje domačih in čezmejnih kreditnih plačil, vključno s trajnimi nalogi, na terminalih, okencih in prek internetnih storitev banke, če to banka omogoča v okviru svojega rednega poslovanja.

Zakon tudi določa, da za dostop do osnovnega plačilnega računa lahko banke in hranilnice zaračunajo le primerno nadomestilo¹. Način izračuna višine primerne nadomestila za osnovni plačilni račun v skladu z zakonom določi Banka Slovenije, pri čemer upošteva najmanj nacionalno raven prihodkov in povprečna nadomestila, ki jih banke in hranilnice v Republiki Slovenije zaračunavajo za storitve, vezane na plačilni račun.

Da bi zagotovili dostop ciljnih skupin potrošnikov do osnovnega plačilnega računa, se primerno nadomestilo za osnovni plačilni račun razlikuje glede na socialni položaj potrošnika.

Po trenutno veljavni ureditvi osnovnega plačilnega računa lahko banke in hranilnice potrošniku za zagotavljanje storitev, ki jih vključuje osnovni plačilni račun, zaračunajo največ nadomestila, ki mesečno skupaj ne presegajo 4,90 evra. Potrošnikom, ki so upravičeni do denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka, pa največ do višine znižanega nadomestila v znesku 1,47 evra.

Banke in hranilnice lahko osnovni plačilni račun ponudijo tudi za nižje nadomestilo ali brezplačno (Tabela 1).

¹ V skladu s *Sklepom o značilnostih osnovnega plačilnega računa in načinu izračuna višine primerne nadomestila za zagotavljanje osnovnega plačilnega računa* za primerno nadomestilo banke in hranilnice v okviru osnovnega plačilnega računa potrošnikom mesečno nudijo za izvrševanje direktnih obremenitev in kreditnih plačil, vključno s trajnimi nalogi, skupno 8 transakcij.

Tabela 1: Pregled mesečnih nadomestil bank in hranilnic za dostop do osnovnega plačilnega računa na dan 31. 12. 2021 (v EUR)

Ponudnik plačilnih storitev	Splošna populacija	Prejemniki denarne socialne pomoči
Addiko Bank d. d.	4,60	1,45
Banka Intesa Sanpaolo d. d.	4,90	1,47
Banka Sparkasse d. d.	4,62	1,47
BKS Bank AG	4,90	1,47
Delavska hranilnica d. d.	4,62	1,47
Deželna banka Slovenije d. d.	4,62	1,47
Gorenjska banka d. d.	4,90	1,47
LON d. d.	4,90	1,47
NLB d. d.	4,90	1,47
Nova KBM d. d.	4,90	1,47
Primorska hranilnica Vipava d. d.	3,99	1,47
Sberbank banka d. d.*	4,60	1,35
SKB banka d. d.	4,90	1,47
UniCredit Banka Slovenija d. d.	4,90	1,47

* Sprememba lastništva banke lahko vpliva na ponudbo banke.

Vir: Spletna stran Banke Slovenije.

Banka oziroma hranilnica lahko zavrne prošnjo potrošnika za odprtje osnovnega plačilnega računa, če:

1. potrošnik že ima plačilni račun pri banki oziroma hranilnici v Republiki Sloveniji, ki mu omogoča uporabo plačilnih storitev, vključenih v osnovni plačilni račun;
2. potrošnik krši ali je v zadnjih treh letih kršil pogodbeno obveznost do banke;
3. je na plačilnem računu potrošnika, vključno z osnovnim plačilnim računom, zaradi pomanjkanja denarnih sredstev na tem računu na podlagi zakona, ki ureja izvršbo in zavarovanje, ali zakona, ki ureja davčni postopek, vzpostavljena evidenca o neizvršenih sklepih za izvršbo ali prisilno izterjavo.

Banka oziroma hranilnica zavrne prošnjo potrošnika za odprtje osnovnega plačilnega računa, kadar bi odprtje takšnega računa povzročilo kršitev določb zakona, ki ureja preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma.

1.1.2 Primerjalnik Zveze potrošnikov Slovenije

Poleg pregleda nadomestil na spletni strani omogočamo tudi uporabo primerjalnika, ki ga Zveza potrošnikov Slovenije (ZPS) nudi potrošnikom za izračun in primerjavo stroškov plačilnih storitev. Glede na osebne plačilne navade lahko potrošnik, ki sam vpiše število posameznih uporabljenih storitev, enostavno oceni, kateri paket je zanj najprimernejši.

Primerjalnik dopolnjuje spletni pregled nadomestil, ki ga nudi Banka Slovenije. V izračunih stroškov s primerjalnikom ZPS so uporabljena nadomestila, ki jih zbira Banka Slovenije in objavlja v okviru spletnega pregleda nadomestil.

1.2 Primerjava stroškov košaric plačilnih storitev za potrošnike

S primerjavo stroškov košaric plačilnih storitev potrošnikom omogočamo oceno, katera ponudba je glede na njihove plačilne navade zanje najprimernejša.

Z namenom zagotoviti primerljivost med bankami in hranilnicami so stroški košaric plačilnih storitev izračunani ob upoštevanju enotne metodologije ter enotnih predpostavk.

1.2.1 Košarica plačilnih storitev

Stroški košaric plačilnih storitev so za vse pakete izračunani na podlagi iste košarice plačilnih storitev (Tabela 2).

Košarica plačilnih storitev je bila določena izkustveno leta 2020 na podlagi posveta z nekaterimi bančnimi strokovnjaki. Košarica odraža plačilne navade reprezentativnega oziroma tipičnega komitenta, njeno sestavo smo z bankami in hranilnicami preverili tudi za leto 2021 in ostaja nespremenjena. Cilj ostaja, da je košarica reprezentativna, zato v njej ni mogoče upoštevati sicer pomembnih kvalitativnih dejavnikov bančne ponudbe, kot sta npr. lastna mreža bankomatov ter možnost brezplačnih dvigov gotovine znotraj nje. Ob dejstvu, da večina bank in hranilnic nima široke mreže svojih bankomatov, reprezentativno ponudbo plačilnih storitev odraža dvig gotovine na bankomatu druge banke ali hranilnice, ki je postavka v košarici plačilnih storitev.

Ker banke oziroma hranilnice s svojo poslovno (tudi cenovno) politiko vplivajo na plačilne navade komitentov, se tipičen komitent ene lahko razlikuje od tipičnega komitenta druge. Tovrstne raznolikosti ni mogoče zajeti v eni sami košarici, namen katere je zagotoviti enostavno primerjavo stroškov med različnimi bankami in hranilnicami.

Tabela 2: **Košarica plačilnih storitev tipičnega komitenta**

	Potrošniki
Storitve, vezane na plačilni račun	Število uporabljenih storitev v enem letu
Vodenje TRR , vključno z debetno kartico	12
Spletno oziroma mobilno bančništvo	12
Kreditna plačila (elektronska plačila)	48
Direktne obremenitve	36
Dvigi gotovine z debetno kartico (na bankomatu druge banke ali hranilnice)	36

Košarica odraža najosnovnejše in najpogostejše plačilne storitve, ki jih potrošniki uporabljajo pri večini slovenskih bank oziroma hranilnic, medtem ko paketi lahko vključujejo tudi dodatne storitve, ki presegajo nabor in količino iz košarice. Vendar tega dejstva ne moremo posebej upoštevati na način, da bi hkrati zagotovili enostavno primerljivost med paketi oziroma bankami in hranilnicami.

Prav tako lahko veljajo za pakete morebitni dodatni kriteriji za sklenitev oziroma uporabo po ugodnejših cenovnih pogojih. Ker individualno dogovorjeni pogoji ne veljajo nujno za vse pakete oziroma komitente, jih v primerjavi ne moremo objektivno upoštevati. Takšna primerjava tudi ne bi imela dodane vrednosti, saj tovrsten pregled ponudbe potrošnikom banke in hranilnice zagotavljajo že v okviru svojih cenikov.

1.2.2 Dodatne predpostavke in metodologija izračuna stroškov košaric plačilnih storitev

Primerjava stroškov košaric plačilnih storitev za tipičnega komitenta temelji na poročanih reprezentativnih oziroma najpogosteje zaračunanih nadomestilih, veljavnih na dan 31. 12. 2021, ki nam jih poročajo banke in hranilnice v skladu z *Navodilom za izvajanje Sklepa o poročanju podatkov o nadomestilih za opravljanje plačilnih storitev*. Za pravilnost poročanih podatkov so odgovorni poročevalci.

Stroški so ekstrapolirani na eno celo leto. Za vsak posamezen paket so izračunani kot vsota nadomestila zanj za storitve iz košarice, ki so vključene v paket, ter zmnožkov količin storitev, ki so zajete v košarici, niso pa vključene v paket, in pripadajočih nadomestil.

V izračunih stroškov so upoštevana relevantna nadomestila, odvisno od tega, kako je posamezen račun oziroma paket sestavljen. Za storitve iz košarice, ki so vključene v posamezen paket, smo v izračunu skupnih stroškov upoštevali poročano nadomestilo za paket. Za storitve iz košarice, ki pa v paket niso vključene oziroma ne v količini, ki je zajeta v košarici, smo stroške izračunali na podlagi obsega dodatnih storitev in nadomestil zanje.

Letni strošek košarice plačilnih storitev = letno nadomestilo za paket v evrih (*za storitve iz košarice, ki so vključene v paket*) + (obseg storitev * doplačilo v evrih (*za storitve iz košarice, ki niso vključene v paket*))

V primeru, da niti spletna niti mobilna banka nista na voljo v okviru paketa, temveč banka oziroma hranilnica obe storitvi nudi ločeno z doplačilom, je v izračunu upoštevano nižje mesečno nadomestilo.

V primeru paketov s skupno količino transakcij za združene storitve (kreditna plačila in/ali direktne obremenitve in/ali trajne naloge) so v primeru, da je v paketu na voljo manjši obseg storitev glede na košarico, za doplačila upoštevana nadomestila za najcenejše storitve. Upoštevana je predpostavka, da se potrošniki obnašajo racionalno ter dražje storitve koristijo v okviru količine, ki je za mesečno nadomestilo na voljo v paketu, medtem ko cenejše storitve doplačujejo.

1.2.3 Izračuni stroškov košaric plačilnih storitev

V primerjavi so zajeti – glede na košarico plačilnih storitev – najcenejši paketi, ki so pri posamezni banki oziroma hranilnici dostopni večini potrošnikov, tudi paketi, ki so na voljo le novim komitentom in/ali katerih odprtje je mogoče le prek spleta.

Cilj je namreč ozavestiti potrošnike tudi o širši bančni ponudbi ter o trendih razvoja na tem področju ter tudi olajšati primerjavo ponudbe slovenskih bank in hranilnic s ponudbo (tujih) ponudnikov, ki poslujejo izključno prek spleta in so dostopni tudi slovenskim uporabnikom.

Paketi, ki so na voljo specifičnim oziroma netipičnim skupinam uporabnikov (na primer otrokom, dijakom, študentom, upokojencem, nerezidentom ipd.), v primerjavi niso zajeti, čeprav so lahko cenejši od tistih, upoštevanih v primerjavi. Tudi osnovni plačilni račun, čeprav je lahko pri nekaterih bankah oziroma hranilnicah cenejši od paketov, vključenih v primerjavo, in je dostopen splošni populaciji, ni zajet v primerjavo, ker zanj veljajo specifični zakonski pogoji. Prav tako v primerjavi niso zajeti paketi, ki ne vključujejo določenih storitev iz košarice in jih tudi ni mogoče koristiti z doplačilom, saj v teh primerih stroškov košarice ni mogoče izračunati.

Tabela 3: Izračuni stroškov košaric plačilnih storitev tipičnega komitenta na dan 31. 12. 2021 (v EUR)

Ponudnik plačilnih storitev	Račun oz. paket storitev	Strošek košarice 2021	Primerjava s povprečjem (indeks)
Addiko Bank d. d.	Gotovinski TRR	67,80	97,69
Banka Intesa Sanpaolo d. d.	Paket Digital	47,76	68,82
Banka Sparkasse d. d.	Mali paket	65,40	94,23
BKS Bank AG	Začetni paket	85,44	123,11
Delavska hranilnica d. d.	Redni osebni račun*	69,24	99,77
Deželna banka Slovenije d. d.	DBS osebni račun	97,68	140,74
Gorenjska banka d. d.	Osebni račun	87,12	125,53
LON d. d.	Osebni račun	76,44	110,14
NLB d. d.	Paket Digitalni	51,72	74,52
Nova KBM d. d.	Osebni Plus račun	90,48	130,37
Primorska hranilnica Vipava d. d.	E-Paket**	52,08	75,04
Sberbank banka d. d.	Sberbank Direkt***	28,08	40,46
SKB banka d. d.	MOJ S paket	81,60	117,57
UniCredit Banka Slovenija d. d.	Sproščeni	70,80	102,01
Povprečje	N/A	69,40	100

Opomba: V primerjavo so vključeni tudi paketi, ki so dostopni le novim komitentom ali obstoječim z doplačilom za zamenjavo ter paketi, odprte katerih je možno zgolj preko spleta.

* Novim komitentom ni več na voljo od 11. 1. 2022.

** Sprememba sestave paketa od 10. 1. 2022.

*** Sprememba lastništva banke lahko vpliva na ponudbo banke.

Vir: Lasten izračun na podlagi košarice storitev (Tabela 1) na dan 31. 12. 2021.

Primerjava stroškov košaric plačilnih storitev potrošnikom služi kot informativno orodje za izbiro zanje najprimernejše bančne paketne ponudbe. Za zamenjavo banke oziroma hranilnice se potrošniki lahko odločijo tudi na podlagi kvalitativnih dejavnikov, kot so kakovost in inovativnost rešitev ter funkcionalnosti spletnih ali mobilnih bank, ki jih banke oziroma hranilnice ponujajo, prijaznost svetovalcev, dostopnost do poslovalnic in bankomatov ter nenazadnje tudi ugled in zaupanje, ki ga banka oziroma hranilnica na trgu ima.

Efektivna obrestna mera (v nadaljevanju: EOM) je najbolj kompleten kazalec stroškov financiranja. EOM namreč vključuje dva glavna elementa: nadomestilo za uporabo izposojenega denarja (obresti) in strošek kreditne storitve. V ta strošek spadajo administrativni stroški, stroški odobritve, zavarovanja kredita, vodenja in odplačevanja kredita. Obresti so določene z obrestno mero, stroški kredita pa se obračunajo v absolutnem znesku ali v odsotnem deležu od glavnice kredita.

EOM po bankah in hranilnicah so prikazane v Tabeli 4 in so pridobljene iz spletnih kalkulatorjev bank oziroma hranilnic. Pri tem je uporabljena povprečna ročnost in znesek kredita v letu 2021. Povprečna ročnost pri potrošniških kreditih znaša 5 let, povprečen znesek pa 12.000 evrov, pri stanovanjskih pa znaša povprečna ročnost 16 let, povprečen znesek pa 80.000 evrov. Pri obeh vrstah kreditov smo izbrali nespremenljivo obrestno mero, kjer kalkulator omogoča enostarševsko družino z dvema vzdrževanima otrokoma in predpostavili, da gre za komitenta banke oziroma hranilnice. Kot zavarovanje pri stanovanjskem kreditu smo se odločili za nepremičnino. Odstopanja od teh parametrov so navedena v tabeli. Podatki iz kalkulatorjev so prenešeni 21. 2. 2022. Pri tem se zavedamo, da se izračuni iz kalkulatorjev dnevno spreminjajo. Podobna primerjava je za potrošniške kredite dosegljiva na spletnem mestu [ZPS](#).

Zavedamo se pomanjkljivosti tovrstne primerjave. Ne gre za realizirane posle, pri realizaciji posla je EOM verjetno različna in je odvisna tudi od bonitetne ocene komitenta, kvalitete zavarovanja itd. Predvidevamo, da imajo banke in hranilnice pri omenjenih kalkulatorjih različne marketinške politike. Poleg tega posamezne banke in hranilnice nudijo svojim komitentom tudi posebna »akcijska« znižanja tako obrestnih mer kot tudi ostalih stroškov kredita. Kot je razvidno iz opomb pri tabeli, vse banke in hranilnice kalkulatorjev nimajo na razpolago ali pa je njihova uporaba omejena.

Pri potrošniškem kreditu ima najnižjo EOM Deželna banka Slovenije d. d. (5,88 %), najvišjo pa NLB d. d. (8,43 %), razlika med najvišjo in najnižjo EOM pa znaša 2,55 odstotne točke (35 % povprečja). Razlika v stroških znaša nekaj nad 600 evrov.

Pri stanovanjskem kreditu ima najnižjo EOM Banka Intesa Sanpaolo d. d. (2,06 %), najvišjo pa NLB d. d. (2,55 %), razlika med najvišjo in najnižjo EOM pa znaša 0,49 odstotne točke (22 % povprečja). Razlika v stroških znaša okoli 3.500 evrov.

Tabela 4: **Oglaševane**
efektivne obrestne mere
(EOM) za potrošniški in
stanovanjski kredit na dan
21. 2. 2022

Ponudnik plačilnih storitev	Potrošniški kredit			Stanovanjski kredit		
	EOM (%)	Odstopanje od najnižje (v odstotnih točkah)	Odstopanje od povprečja (v odstotnih točkah)	EOM (%)	Odstopanje od najnižje (v odstotnih točkah)	Odstopanje od povprečja (v odstotnih točkah)
Addiko Bank d. d.**	7,94	2,06	0,69			
BKS Bank AG*						
Banka Sparkasse d. d.	7,09	1,21	-0,16	2,18	0,12	-0,04
RCI BANQUE SOCIETE ANONYME, bančna podružnica Ljubljana*						
SKB banka d. d.	7,79	1,91	0,54	2,15	0,09	-0,08
Banka Intesa Sanpaolo d. d.***	6,93	1,05	-0,32	2,06	0,00	-0,17
Gorenjska banka d. d.***	6,99	1,11	-0,26	2,20	0,14	-0,02
Primorska hranilnica Vipava d. d.*						
Deželna banka Slovenije d. d.****	5,88	0,00	-1,37			
UniCredit Banka Slovenija d. d.	7,70	1,82	0,45	2,17	0,11	-0,06
Delavska hranilnica d. d.	7,52	1,64	0,27	2,35	0,29	0,13
Sberbank banka d. d.*****	6,34	0,46	-0,91			
LON d. d.*						
NLB d. d.	8,43	2,55	1,18	2,55	0,49	0,33
Nova KBM d. d.	7,17	1,29	-0,08	2,14	0,08	-0,09
Povprečje	7,25	1,37	0,00	2,23	0,17	0,00

* Banke oziroma hranilnice nimajo kalkulatorja.

** Nima kalkulatorja za stanovanjski kredit.

*** Brez zavarovanja, v EOM ni vključen strošek vodenja transakcijskega računa.

**** Kalkulator za stanovanjski kredit le s spremenljivo obrestno mero.

***** Pri stanovanjskih kreditih le kalkulator za kredit do 120 mesecev. Sprememba lastništva banke lahko vpliva na ponudbo banke.

Vir: Spletne strani bank in hranilnic.